

Георгієвський Юрій Валентинович
завідувач наукового відділу правового забезпечення
галузевого інноваційного розвитку
НДІ правового забезпечення
інноваційного розвитку НАПрН України,
доктор юридичних наук,
доцент кафедри адміністративного права
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого
ORCID 0000-0001-8014-7827

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРИЙНЯТТЯ СТРАТЕГІЙ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

Наукова робота присвячена аналізу сучасних проблем правового регулювання прийняття стратегій регіонального розвитку в Україні. Автор підсумовує, що відсутність Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 рр. може створити небезпеку майбутньої невідповідності нормативних актів регіональних органів урядовим актам та спровокувати неузгодженість під час їхнього виконання. Це, у свою чергу, може завадити сталому розвитку регіонів України у 2021 році, формуючи перепони для бюджетного фінансування і виконання планів заходів регіональних стратегій та відповідних галузевих програм.

Ключові слова: регіональна стратегія, регіональний розвиток, Державна стратегія регіонального розвитку, децентралізація.

The scientific work is devoted to the analysis of contemporary problems of legal regulation of regional development strategies adoption in Ukraine. The author concludes that the absence of the State Strategy for Regional Development for 2021-2027 could create a risk of future inconsistency of regional bodies' acts with governmental acts and provoke inconsistencies in their implementation. This, in turn, may impede the sustainable development of Ukrainian regions in 2021, creating obstacles to budget financing and implementation of regional strategy plans and relevant sectoral programs.

Keywords: regional strategy, regional development, State strategy for regional development, decentralisation.

Євроінтеграційний вектор поступу України в сучасних умовах її існування залишається важливим орієнтиром реформаційних перетворень, модернізації економіки, подолання технологічної відсталості, залучення іноземних інвестицій і сприяння інноваційному розвитку. Національний план імплементації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС [1] відкриває шлях до узгодження спільного стратегічного розвитку України та Європейського Союзу. Особливого значення цей процес набуває в контексті формування державної регіональної політики, що є засадою спланованого сталого розвитку України.

Значимо, що з 2014 року Україна синхронізує свої стратегічні документи із семирічними програмними періодами ЄС (зокрема, 2014-2020 рр., 2021-2027 рр.) і намагається імплементувати принципи і цілі європейської політики галузевого та просторового розвитку, закладених у Стратегії «Європа 2020». Принципи та цілі цієї Стратегії знайшли своє відображення у Стратегії сталого розвитку «Україна–2020» [2], яку було схвалено Указом Президента України від 12 січня 2015 року № 5/2015, а також у Державній стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року, затвердженій постановою КМУ від 06.08.2014 р. №385 [3]. Зазначеними документами визначено вектор структурних перетворень в економіці та соціальній сфері та встановлено засади та передумови стійкого збалансованого регіонального розвитку України.

Відповідно до ст. 7 Закону України «Про засади державної регіональної політики» [4] реалізація державної регіональної політики здійснюється на основі системи взаємопов'язаних документів, що ґрунтуються на Стратегії розвитку України, до яких віднесено, зокрема, Державну стратегію регіонального розвитку України та регіональні стратегії розвитку.

Згідно зі ст.8 закону Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної регіональної політики (наразі – Міністерство розвитку громад та територій відповідно до Положення [5]) розробляє, а Кабінет Міністрів України затверджує Державну стратегію регіонального розвитку України на період 7 років.

Відповідно до ст.10 закону, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації розробляють, а відповідні ради затверджують регіональні стратегії розвитку. Вони розробляються на період дії Державної стратегії регіонального розвитку України та мають відповідати її положенням. Отже, проаналізовані норми закону дозволяють дійти висновку про послідовність прийняття стратегій регіонального розвитку, розроблення та затвердження яких має відбуватись після розроблення Міністерством розвитку громад та територій Державної стратегії регіонального розвитку України та її затвердження Кабінетом Міністрів України

Відмітимо, що визначена законом послідовність прийняття стратегій регіонального розвитку України донедавна дотримувалась. Так, на підставі та у відповідності до положень Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року, затвердженої постановою КМУ від 06.08.2014 р. №385, була розроблена і затверджена рішенням сесії Харківської обласної ради від 05.03.2015 р. № 1151-VI Стратегія розвитку Харківської області на період до 2020 року [6]. Така ж ситуація спостерігалась і в інших регіонах України: Стратегія розвитку Дніпропетровської області на період до 2020 року [7] була затверджена рішенням обласної ради від 26.09.2014 р. №561-27/VI, Стратегія економічного і соціального розвитку Одеської області до 2020 року [8] – рішенням Одеської обласної ради від 21.12.2015 року №32-VII, Стратегія розвитку Сумської області на період до 2020 року [9] – рішенням Сумської обласної ради від 09.04.2015 р. У наведених рішеннях обласних рад, якими затверджувались ці регіональні стратегії, зазначалось, що вони ухвалюються на підставі постанови Кабінету Міністрів України від 06 серпня 2014 року №385 «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року», отже і у відповідності до неї.

Проте, ми звертаємо увагу, що на даний час Уряд не затвердив Державну стратегію регіонального розвитку на 2021–2027 рр. При цьому, майже в усіх регіонах України триває активна робота над розробленням і, навіть, затвердженням відповідних регіональних стратегій. Приміром, Стратегію регіонального розвитку Запорізької об-

ласті на період до 2027 року [10] затверджено рішенням Запорізької обласної ради від 12.12.2019 № 134, Стратегію розвитку Львівської області на період 2021-2027 років [11] – рішенням Львівської обласної ради від 24.12.2019 року № 948. Проекти регіональних стратегій розвитку на період 2021-2027 рр. оприлюднено на офіційних сайтах в Одеській [12] та Тернопільській [13] областях. У той же час, такі проекти наразі відсутні, приміром, на офіційних сайтах Харківської [14] та Дніпропетровської [15] обласних державних адміністрацій. Як бачимо, робота з розроблення та затвердження регіональних стратегій розвитку відбувається різними темпами і на власний розсуд керівників відповідних органів виконавчої влади та місцевого самоврядування.

Відсутність Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 рр. може створити небезпеку майбутньої невідповідності нормативних актів регіональних органів урядовим актам та спровокувати неузгодженість під час їхнього виконання. Це, у свою чергу, може завадити сталому розвитку регіонів України у 2021 році, формуючи перепони для бюджетного фінансування і виконання планів заходів регіональних стратегій та відповідних галузевих програм.

Таким чином, затвердження Урядом Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 рр. є його терміновим завданням, виконання якого дозволить уникнути вищезазначених ризиків. З іншого боку, в умовах децентралізації актуальними є корегування встановленого наразі порядку прийняття, які визначають державну регіональну політику, що обумовлює необхідність внесення відповідних змін до закону України «Про засади державної регіональної політики».

ЛІТЕРАТУРА

1. План заходів з імплементації Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, на 2014-2017 роки : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.09.2014 р. № 847-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/847-2014-%D1%80>.

2. Про Стратегію сталого розвитку «Україна–2020»: Указ Президента України від 12 січня 2015 року № 5/2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.

3. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року: Постанова Кабінету Міністрів України від 06.08.2014 р. № 385. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/385-2014-%D0%BF>.
4. Про засади державної регіональної політики : Закон України від 05.02.2015 № 156-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 13. Ст. 90.
5. Про затвердження Положення про Міністерство розвитку громад та територій України: Постанова Кабінету Міністрів України від 06.05.2014 р. № 197. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/385-2014-%D0%BF>.
6. Стратегія розвитку Харківської області до 2020 року. URL: <http://www.oblrada.kharkov.ua/images/users/strategy05032015.pdf>.
7. Стратегія розвитку Дніпропетровської області на період до 2020 року. URL: <https://adm.dp.gov.ua/storage/app/media/uploaded-files/rozvitku-dnipropetrovskoi-oblasti-na-period-do-2020-roku.pdf>.
8. Стратегія економічного і соціального розвитку Одеської області до 2020 року. URL: blrada.odessa.gov.ua/odeska-oblast/strategichni-ta-programni-dokumenty-oblasti/strategiya-ekonomichnogo-ta-sotsialnogo-rozvytku-odeskoyi-oblasti-do-2020-roku/.
9. Стратегія розвитку Сумської області на період до 2020 року. URL: <http://sm.gov.ua/uk/oda/6113>.
10. Стратегія регіонального розвитку Запорізької області на період до 2027 року. URL: <https://www.zoda.gov.ua/article/2413/strategiya-regionalnogo-rozvitku-zaporizkoji-oblasti-na-period-do-2027-roku.html>.
11. Стратегія розвитку Львівської області на період 2021-2027 років. URL: https://loda.gov.ua/programy_ta_strategii.
12. Проєкт Стратегії розвитку Одеської області на період 2021-2027 років. URL: <https://oda.odessa.gov.ua/socialeconomic/strategy21-27>.
13. Проєкт Стратегії розвитку Тернопільської області на період 2021-2027 років. URL: <http://www.oda.te.gov.ua/main/ua/publication/content/55180.htm>.
14. Офіційний сайт Харківської обласної державної адміністрації. URL: <https://kharkivoda.gov.ua/oblasna-derzhavna-administratsiya/propozitsiyi/119/101921>.
15. Офіційний сайт Дніпропетровської обласної державної адміністрації. URL: <https://adm.dp.gov.ua/>.

REFERENCES

1. Plan zakhodiv z implementatsii Uhody pro asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu, z odniiei storony, ta Yevropeiskym Soiuzom, yevropeiskym spivtovarystvom z atomnoi enerhii i yikhnimy derzhavamy-chlenamy, z inshoi storony, na 2014–2017

roky: Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 17.09.2014 r. № 847-r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/847-2014-%D1%80>.

2. Pro Stratehiiu staloho rozvytku “Ukraina–2020”: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 12 sichnia 2015 roku № 5/2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.

3. Pro zatverdzhennia Derzhavnoi stratehii rehionalnogo rozvytku na period do 2020 roku: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 06.08.2014 r. № 385. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/385-2014-%D0%BF>.

4. Pro zasady derzhavnoi rehionalnoi polityky: Zakon Ukrainy vid 05.02.2015 № 156-VIII. (2015). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. 13. art. 90.

5. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Ministerstvo rozvytku hromad ta terytorii Ukrainy: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 06.05.2014 r. № 197. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/385-2014-%D0%BF>.

6. Stratehiiia rozvytku Kharkivskoi oblasti do 2020 roku. URL: <http://www.oblrada.kharkov.ua/images/users/strategy05032015.pdf> [In Ukrainian].

7. Stratehiiia rozvytku Dnipropetrovskoi oblasti na period do 2020 roku. URL: <https://adm.dp.gov.ua/storage/app/media/uploaded-files/rozvitku-dnipropetrovskoi-oblasti-na-period-do-2020-roku.pdf> [In Ukrainian].

8. Stratehiiia ekonomichnogo i sotsialnogo rozvytku Odeskoi oblasti do 2020 roku. URL: blrada.odessa.gov.ua/odeska-oblast/strategichni-ta-programni-dokumenty-oblasti/strategiya-ekonomichnogo-ta-sotsialnogo-rozvytku-odeskoyi-oblasti-do-2020-roku/ [In Ukrainian].

9. Stratehiiia rozvytku Sumskoi oblasti na period do 2020 roku. URL: <http://sm.gov.ua/uk/oda/6113> [In Ukrainian].

10. Stratehiiia rehionalnogo rozvytku Zaporizkoi oblasti na period do 2027 roku. URL: <https://www.zoda.gov.ua/article/2413/strategiya-regionalnogo-rozvitku-zaporizkoji-oblasti-na-period-do-2027-roku.html> [In Ukrainian].

11. Stratehiiia rozvytku Lvivskoi oblasti na period 2021-2027 rokov. URL: https://loda.gov.ua/programy_ta_strategii [In Ukrainian].

12. Proiekt Stratehii rozvytku Odeskoi oblasti na period 2021-2027 rokov. URL: <https://oda.odessa.gov.ua/social-economic/strategy21-27> [In Ukrainian].

13. Proiekt Stratehii rozvytku Ternopilskoi oblasti na period 2021-2027 rokov. URL: <http://www.oda.te.gov.ua/main/ua/publication/content/55180.htm> [In Ukrainian].

14. Ofitsiynyi sait Kharkivskoi oblasnoi derzhavnoi administratsii. URL: <https://kharkivoda.gov.ua/oblasna-derzhavna-administratsiya/propozitsiyi/119/101921> [In Ukrainian].

15. Ofitsiynyi sait Dnipropetrovskoi oblasnoi derzhavnoi administratsii. URL: <https://adm.dp.gov.ua/> [In Ukrainian].